

## บทคัดย่อ

การศึกษาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์มีวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ (1) ศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการเพศสัมพันธ์ รวมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (2) เข้าใจในเรื่องการรับรู้ ความรู้ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการคุมกำเนิด (3) ค้นหาสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และกระบวนการตัดสินใจแก้ปัญหาดังกล่าว และ (4) ศึกษาการบริการสังคมทั้งในและนอกระบบสำหรับหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ วิธีการวิจัยใช้ทั้งการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเชิงปริมาณได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้าตามประเภทของทางออกของหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ตัวอย่างที่ได้ทั้งหมด 417 ราย ผลของการวิจัยค้นพบว่า สาเหตุสำคัญของการเกิดการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ ก็คือการขาดความรู้ในเรื่องเพศศึกษาที่ถูกต้อง โดยเฉพาะเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างความรักและความใคร่ และการมีเพศสัมพันธ์ที่มีความรับผิดชอบ รวมทั้งไม่มีทักษะในการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ จึงมักมีเพศสัมพันธ์อย่างไม่คาดคิดมาก่อน เป็นมูลเหตุให้ไม่ได้เตรียมเรื่องคุมกำเนิด ยิ่งไปกว่านั้น หญิงตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดอยู่ในระดับที่ไม่เพียงพอที่จะทำให้การใช้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังขาดความรู้ที่สมบูรณ์เกี่ยวกับการสังเกตการตั้งครรภ์อีกด้วย เหตุผลที่การตั้งครรภ์ครั้งนี้ไม่เป็นที่พึงประสงค์สืบเนื่องมาจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพของมารดาและเด็ก ซึ่งเหตุผลดังกล่าวยังแตกต่างกันตามสถานภาพสมรสด้วย การหาทางออกสำหรับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์นั้น โดยมากพยายามทำแท้งด้วยการกินยาขับ แต่มักไม่ได้ผล เนื่องจากข้อจำกัดด้านกฎหมายทำแท้ง ผู้หญิงเลือกยุติการตั้งครรภ์จึงมักไม่ได้รับข่าวสารที่ดี และไม่สามารถเข้าถึงแหล่งบริการทำแท้งที่ปลอดภัยและมีมาตรฐาน จึงมีบางส่วนเกิดปัญหาอาการแทรกซ้อนจากการทำแท้ง ซึ่งมีผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีอีกส่วนหนึ่งที่จำยอมหรือเต็มใจดำเนินการตั้งครรภ์ต่อไป เนื่องจากความล้มเหลวจากการทำแท้ง อายุครรภ์มากเกินไปกว่าจะทำแท้งได้ สงสารเด็ก และกลัวบาป การบริการที่ช่วยเหลือหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในระบบยังไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง โดยเฉพาะความต้องการด้านการยุติการตั้งครรภ์